

Rodiny na hranici systémů: zkušenosti pečujících mezi zdravotní a sociální péčí

Alena Obermann Müllerová, Jana Poljaková
Nová Sympathea

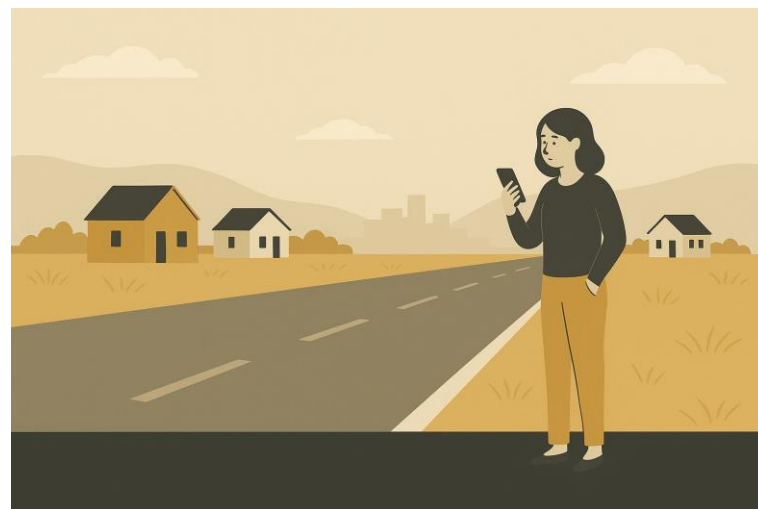
Úvod: Rodiny mezi systémy

- Rodiny pečující o lidi s duševním onemocněním se ocitají mezi zdravotním a sociálním systémem.
- Tato hranice může být zdrojem zátěže, ale i spolupráce, pokud se podaří vytvořit prostor pro dialog.
- Prezentace ukazuje, jak tyto hranice překračovat prostřednictvím nových forem podpory a sdílení.

Nedostatek terénních a nízkoprahových služeb

- Mnohé rodiny v regionech zůstávají bez podpory.
- Chybí krizová a respitní místa, mobilní týmy a služby v přirozeném prostředí.
- Bez dostupných alternativ vzniká tlak na hospitalizace a dochází k přetížení rodin.

Realita

- Lidé s vážným duševním onemocněním, o které se stará rodina, bydlí i v dospělosti doma, rodinný dům nebo byt ve stejném domě (panelák, činžák). Jsou závislí na stárnoucích rodičích (matce).
- Bydlí v pronajatém bytě, což přináší velké problémy se sousedy a majiteli bytů.
- Bydlí v chráněném a podporovaném bydlení – je ho nedostatek a podpora často není dostatečná
- Žijí jako polobezdomovci nebo bezdomovci.

Zahraniční inspirace: Soteria Bern (Švýcarsko)

- Model vznikl v roce 1984 pro lidi s první epizodou psychózy (původně americku model Loren Mosher, 70. léta)
- Domácí prostředí, minimum medikace, malý kolektiv, dobrovolnost.
- Důraz na vztahy, bezpečí a každodenní život.
- Výsledky: nižší relapsy, menší potřeba léků, vyšší spokojenost klientů.

Zahraniční inspirace: Crisis Houses (Velká Británie)

- Síť krizových domů provozovaných neziskovými organizacemi ve spolupráci s NHS.
- Krátkodobý pobyt pro lidi v krizi, dobrovolný vstup, peer podpora.
- Napojení na krizové týmy a komunitní služby.
- Evaluace: levnější než hospitalizace, větší spokojenost a pocit bezpečí.

Zahraniční inspirace: Geel (Belgie)

- Město, kde lidé s duševním onemocněním žijí v hostitelských rodinách.
- Tradice přes 700 let – začlenění místo izolace.
- Klienti jsou členy komunity, pracují, navazují vztahy.
- Inspirace pro moderní hostitelské a komunitní modely.

Dům zotavení – Praha

- Provozuje Fokus Praha ve spolupráci s Green Doors.
- Dobrovolný pobyt, 6–8 klientů, přechod z hospitalizace do běžného života.
- Kombinace peer podpory, pracovní terapie, skupin a individuálního plánu.
- Inspirace pro rozvoj obdobných zařízení v dalších regionech.

RecoveryNet – Polepy u Litoměřic

- Mudr. Martin Jarolímek spolupráce s Fokus Labe a CDZ Litoměřice.
- Spojuje bydlení, rehabilitaci a komunitní začlenění.
- Nabízí bezpečné prostředí během krize nebo po hospitalizaci.
- Ukazuje, že ‚třetí cesta‘ může fungovat i mimo velká města.

Domovy se zvláštním režimem a Paprasek naděje – Třebíč

- Domovy se zvláštním režimem pečují o lidi s duševním onemocněním, demencí, závislostmi.
- Mají potenciál stát se místem dlouhodobé podpory a stability, ale zatím to není to, co by nejvíce potřebovaly rodiny pečující o lidi s duševním onemocněním
- Paprasek naděje – Třebíč: část zařízení věnovaná lidem s DO, důraz na aktivizaci a spolupráci s rodinami.

**PÉČE
O DUŠEVNÍ
ZDRAVÍ**

Chráněné a podporované bydlení

- Důležitý článek mezi institucí a samostatným životem.
- Chráněné bydlení – samostatný byt s pravidelnou podporou pracovníka.
- Podporované bydlení – běžné byty s flexibilní asistencí a peer doprovodem.
- Pomáhá udržet rodinu pohromadě a předcházet relapsům.

Zkušenost Nové Sympathy

- Organizace působí ve více regionech – nejvíce Praha, Střední Čechy, Jižní Čechy
- Pomáhá rodinám pečujícím o blízké s duševním onemocněním.
- Vidíme rozdíly v dostupnosti služeb, silné stigma v menších regionech.
- Síla spočívá v peer podpoře, komunitě a vzájemném učení.

Regionální zkušenost – Jižní Čechy (Nová Sympathea)

- Model individuální a skupinové podpory.
- Peer pečující pomáhají jednotlivcům i rodinám, pořádají besedy a workshopy.
- Zaměření na osvětu, destigmatizaci a propojení pečujících s odborníky a úřady.
- V regionech často suplují chybějící odbornou péči.

Svépomocné skupiny a spolupráce v regionech

- Skupiny se setkávají pravidelně, sdílejí zkušenosti, pořádají besedy s odborníky.
- Propojování skupin v rámci kraje, spolupráce s ORP a poskytovateli.
- Krajské fórum neformálních pečujících v ČB: sdílení, plánování, spolupráce s KÚ, obcemi, odborníky.

Setkání – „Nejsme v tom sami“

- Pravidelná setkání druhou středu v měsíci, odborní hosté, bezpečné sdílení.
- Tematická setkání s nácviky DBT, KBT, psychoedukací.
- Projekt RecoveryGEN – soboty pro celé rodiny: výlety, tvoření, kultura.
- Posilování vztahů a času ‚bez diagnózy‘.

Programy překračující hranice

- Prospect (EUFAMI) – evropský výcvik spolupráce mezi rodinami, uživateli a odborníky.
- PodUp (MZČR) – systémová podpora pečujících a zapojování rodin do plánování péče.
- Škola zotavení – vzdělávání lidí se zkušeností i odborníků, princip vzájemného učení.
- Společný cíl: propojit profesionály, rodiny a peer podporu.

Shrnutí a doporučení

- Rodiny potřebují dostupnou síť mezi nemocnicí a domovem.
- Podpora peer pracovníků a pečujících.
- Rozvoj chráněného, podporovaného a krizového bydlení.
- Integrované financování zdravotní a sociální péče.
- Posílení regionálních sítí, osvěta a sdílení dobré praxe.

Závěr

Rodiny nesmí zůstat na hranici systémů.

Péče o duševní zdraví má být mostem, ne hranicí.

Děkujeme za pozornost

info@novasympathea.cz

